

Predikan

Pingstdagen 2011, årg. 3

Psalmer: 161, 10, 52, 160, 53.

Pär-Magnus Möller

I år firar kyrkan världen över Pingst på samma dag. Det sker inte så ofta, men i år sammanfaller den julianska och den gregorianska kalendern. Det är ett tecken i tiden och det bör vara kyrkans ständiga bön är att den splittrade kyrkofamiljen världen över skall kunna samsas så väl att vi kan fira vår Frälsares och Herres fester på samma dag.

Den judiska församlingen firade på pingstdagen Shavout. Denna högtid firade man till minne av den händelse då Moses fick förbundstavlor av Gud – man firade Guds lag. Det var stort, detta att folket hade fått en lag. De visste, i och med den, Guds vilja. Israels folk var utvalda bland alla andra folk – alla andra folk fick gissa vad Gud ville – men Israels folk visste vad Gud ville. Därför fick Israels folk vara ett tecken för världen; de ägde ju den lag utifrån vilken hela världen skulle dömas. Shavout var verkligen en fest värd att fira.

Just på denna festdag valde Gud att på ett nytt sätt sända Anden över världen. Profeten Hesekiel hade fått en profetia om hur detta skulle gå till:

Jag skall ge er ett nytt hjärta och fylla er med en ny ande. Jag skall ta bort stenhjärtat ur kroppen på er och ge er ett hjärta av kött. Med min egen ande skall jag fylla er. Jag skall se till att ni följer mina bud och håller er till mina stadgar och lever efter dem. Ni skall få bo i det land jag gav era fäder. Så skall ni vara mitt folk, och jag skall vara er Gud. Hes 36:26-28

Denna dag, den första kristna pingsten, väljer Gud att flytta lagens bud från stentavlorna till människornas hjärtan. Det var detta som hela tiden hade varit målet med lagen, att den skulle bli ett med människan. Tidigare hade det inte gått. Människornas hjärtan var nämligen slutna och stängda i och med syndafallets svek och Gud hade inte tillgång till dem. Men i och med Jesu död och uppståndelse var nu förhänget i templet, det som dolde Gud från människan och synden, som hindrade Gud från att fritt verka i människans hjärta, borta. Läget var nu nytt. Tiden var inne att sända Anden över alla som ville ta emot.

Alla de som hade följt Jesus och trott på hans ord, väntade nu på att Hjälparen, som Jesus lovat sända, skulle komma. I Guds perspektiv kan vi tänka oss att Guds Ande for över jorden för att finna beredda och öppna hjärtan som ville ta emot fullhetens liv. Då ser han lärjungarna som nu, genom tron och förväntan, hade öppna hjärtan till att ta emot det liv Gud vill fylla sin mänsklighet med. Och plötsligt bryter en lovsång ut, så mäktig att hela jorden skakas – och Guds kärlek och glädje blir till en eld som sänker sig ner över lärjungarna och lovsången förvandlas till ett dån och en stormvind.

Så omsluts denna lilla skara människor, med öppna hjärtan, av Guds närhet och kärlek på ett sätt som världen aldrig tidigare skådat. Och mitt bland alla folk träder nu en liten skara människor, som rustats för att hjälpa andra att öppna sina hjärtan och ta emot Livet och Tron, fram: – Kyrkan!

Vad innebär det att lagen läggs i de troendes hjärtan?

Ibland får vi för oss att Guds lag är till för att styra och ställa, för att skapa god ordning och reda i samhället. Som om Gud var en slags gammaldags sträng lärare som skulle lära sina elever hut och vett. Ofta har lagen i vår tradition använts just så. Man skulle ju förr lära sig de tio budorden så att man kunde bli en god och nyttig samhällsmedborgare. Men Guds avsikt med lagen har främst inte varit att ge ett moraliskt riktmärke för ett anständigt liv. Han gav oss inte sitt folk lagen för att tynga ner det med regler och förordningar – även om det fanns tider då även Israels folk tog emot lagen just så och använde den för att göra ner varandra (Joh. 8 t.ex.).

Guds mening med lagen var att skydda folket och att skapa ett sammanhang inom vilket folket kunde leva i en hel och god relation med Gud – en sådan relation som människan och Gud hade innan syndafallet bröt söner alla goda ordningar. Lagens djupaste mening var att skapa en plattform där människan och Gud kunde mötas och leva i frid, i Shalom.

Det som nu sker i Pingstens under är att Guds folks förhållande med Gud flyttas från ett yttre bud till en inre relation. Guds rike som tidigare manifesteras genom lagens utgivande och hållande – får nu sin plats i det renade, upprättade och helade hjärtat. ”*Jag skall ta bort stenhjärtat ur kroppen på er och ersätta det med ett hjärta av kött*” – dvs. ett levande hjärta – ett hjärta som slår i samklang med Guds hjärta.

Tidigare utgöts Anden över enskilda personer som hade ett särskilt uppdrag i Guds rike, det kunde vara ledare, konstnärer, profeter osv. – men där lades Anden ner för att utföra ett uppdrag och bereda plats för det som skulle komma – nu i pingstens under utgöts Anden över alla – och inte för att vi skall göra nytta utan för att Guds rike skall bo i oss med hela sin fullhet.

Det är med detta som bakgrund som Jesus undervisar om Anden i dagens evangelium. ”*Den som tror på mig, ut hans inre skall flyta strömmar av levande vatten*”. Det är Genom tron och dopet som Anden kan ta sin plats i vårt inre och utföra sitt verk.

Ibland har vi fått för oss att det liv Anden ger oss bara är underbart och skönt. En del tror att Andens liv är ett liv i extas och ständigt frimodighet. Det är sant att både extasen och frimodigheten kan springa ut Andens liv – men det är inte

allt. Långt där ifrån. Det liv som Guds Ande kallar oss till är inte ett bekvämt liv i ständigt välmående – utan ett liv i sanning och i nära relation med Gud. När Jesus talar om strömmarna av levande vatten handlar det om att Andens liv i vårt inre är den källa som den törstige och utmattade ökenvandraren kan släcka sin törst med – jag tror inte det handlar om en resort, en swimmingpool. Vi är kallade att leva trons liv i denna värld, som inte alltid är så god; fylld av avundsjuka, morslust och girighet, som den är. Vårt uppdrag är att in i denna värld förkunna sanningen om Gud, om livets verklighet, om behovet av försoning och förlåtelse genom Jesu namn. Vi skall varna den värld som håller på att förgöra sig själv och vi skall genom allt försvara människans okuvliga värde och helighet. Det är detta som Guds rike manar oss till. Den som tror att detta är enkelt och lätt och att det kristna livet är ett liv med ett ständigt leende på läpparna har mycket kvar att erfa av livet i den Helige Ande. Men saken är den att i detta arbete och i detta offer så ger oss Guds Ande det vi behöver. När vi skall tala ger han oss de ord vi behöver tala, när vi behöver kraft till att vittna om hans rättfärdighet så ger han oss den kraften. När sorgen verkar oss övermäktig, skänker han frid mitt i allt mörker.

En märklig sak som den helige Ande gör med oss är att han trots allt ändå fyller livet med lovsång. Han kallar oss in i den tunga striden, men fyller hjärtat med lovsång – det är ett mysterium. När Guds Ande tar plats i våra liv öppnas liksom dörren till himmelens ständiga lovoffer.

Ibland blir vi kristna döva för den här sången, då behöver vi hjälpa varandra att höra den igen – men den finns där oförtrutet. Denna sång är en slags påminnelse om att vi genom Guds rike, som redan finns i våra hjärtan, redan är i himmelen här och nu. Den kristne står verkligen med ett ben i himmelen och två på jorden. Det är denna lovsång som ibland på ett underligt vis tränger igenom den kristnas liv då de ställs inför extra stora svårigheter. Klassiska exempel är ju de kristna som sjöng lovsånger i väntan på att de skulle bli uppätta av lejonerna på de romerska arenorna. Lovsången har varit konstant genom alla tider. I väntan på att vi skall upplyftas till himmelens härlighet så har himmelens härlighet helt enkelt sänkt sig ner i våra hjärtan genom Guds Ande.

Hur skall man bli kvar i Andens liv?

Anden bor, genom dopet och tron, i varje kristen människas hjärta. Men det märkliga är att Andens liv väldigt lätt kan döljas av livets bekymmer eller av vår egen lathet och otro. Vi befinner oss nämligen mitt i striden om vår uppmärksamhet. Striden står mellan denna världens rike och Guds rike. Det är två riken som vill att du skall leva i relation med dem. Världens rike vill äga dig genom att binda dig med dåligt samvete för allt du egentligen borde, det vill binda dig med ägandets och girighetens glädje. Världens rike vill få dig att ha helt och hållet fokus på dig själv, dina behov, dina känslor, dig, dig, dig. I vår tid

är det extra svårt att stå emot denna lockelse – den bombarderar oss överallt ifrån. Det är därför Gud skänkt oss varandra i församlingen – alla våra bröder och systrar i tron. Vi är till för att hjälpa varandra att leva i relation med Gud och med Guds rikes folk.

I vissa kristna traditioner har man fått för sig att Anden sänker sig över den enskilde personen på så sätt att han eller hon inte behöver kyrka eller gudstjänst eller sakrament – att hon själv är Guds rike. Men Guds Ande sänkte sig över församlingen, över kyrkan – över gemenskapen. Anden gjorde oss inte fria från varandra – utan Anden binder oss tillsammans – så att vi blir Kristi kropp på jorden.

Den som vill bli kvar och växa i Andens liv måste därför leva i och med församlingen. Det är därför man ibland säger att pingsten är kyrkans födelsedag – det är då vi blir till som gemenskap utöver alla gränser och folk. Vi blir den nya skapelsen som lever och verkar mitt i den gamla.

Att leva som kristen är att leva i den Helige Ande – den är den Helige Ande som gör att vi ser vad Gud gör, tror på honom, följer honom, älskar varandra, förlåter varandra, vågar tala Guds ord, vågar tjäna vår nästa, vågar gå i döden för Guds rikes skull. Allt förmår vi genom Anden. Det är Anden som låter kyrkan växa och nya människor komma till tro. Tillsammans är vi kallade att upptäcka mer och mer av hemligheterna i det kristna livet. I Guds Ande har vi tillgång till hela himmelrikets potential – och vi har nycklarna till Guds skattkammare – och fri tillgång till allt som himmelriket ger.

När vi får lida för vår tro – vilket vi får – och troligen mer och mer ju närmare den sista tiden vi kommer – desto mer behöver vi tillsammans lära känna Guds Andens kraft och ledning. Därför skall vi vara trogna varandra, vår gemenskap. Vi skall söka tröst alltmer i Guds ord och sakrament. Det låter inte mycket för världen – men vi som blivit berörda av Guds Andes kärlek vet att det är mäktigare än någonting annat.

I år tillåter Gud oss att tillsammans med alla kristna i hela världen fira gemssam pingst – låt oss därför än ivrigare be om kyrkans enhet och om Guds Andes allt märkigare kraft över sin kyrka – så att världen kan tro – och Guds rike snart kan uppfylla allt och alla.

Ära vare Fadern och Sonen och den Helige Ande – så som det var av begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

